

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Kommunalavdelingen
Postboks 8112 Dep.
0032 Oslo

Oslo, 25.01.2021

Høringssvar til høringsnotat om oppfølging av midlertidig lov – endringer i IKS-loven om fjernmøter og elektronisk signering

Vi viser til høringsnotat fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) om oppfølging av midlertidig lov – endringer i IKS-loven om fjernmøter og elektronisk signering, med høringsfrist 12. februar 2021.

1. Innledning

Samfunnsbedriftene organiserer rundt 550 kommunalt eide og deleide bedrifter i flere ulike bransjer over hele landet. Av disse bedriftene er ca. 200 organisert som interkommunale selskap etter IKS-loven.

Vi er fornøyde med at det nå foreslås permanente endringer i IKS-loven som åpner for økt bruk av elektroniske løsninger ved avholdelse av møter og signering av selskapsdokumenter. Vi støtter at det åpnes for å benytte elektroniske hjelpemidler både ved avvikling av møter i representantskapet og i styret.

Koronapandemien har vist behovet for en rettslig adgang til alternative måter å gjennomføre selskapsstyringen på utover fysiske møter. Det er grunn til å forvente økt bruk av elektroniske løsninger i tiden fremover og at utformingen av løsningene blir mer fleksibel og bedre tilrettelagt for kommunikasjon. Eiere og personer valgt inn i selskapsorganene vil i økende grad både beherske og forvente elektroniske løsninger til benyttelse i selskapsstyringen.

Flere interkommunale selskap har mange eierkommuner spredt over et større geografisk område. Bosted og reiseavstand for personer valgt inn i representantskapet og styret kan enkelte ganger gjøre det krevende å gjennomføre møter med personlig fremmøte. Lovendringene kan gjøre det enklere å avvikle møter i hastesituasjoner, eller der særlige samfunnmessige forhold krever det.

2. Merknader til forslagene

Det er noen elementer ved forslaget som Samfunnsbedriftene ønsker å kommentere nærmere.

Forholdet mellom fysiske møter og fjernmøter i representantskapet

Det foreslås å lovfeste i IKS-loven § 9 nytt fjerde ledd at representantskapet «kan gjennomføre møter som fjernmøter». Det fremstår som litt uklart om elektroniske møter i representantskapet med dette er likestilt med fysiske møter i organet, eller om det skal være slik at hovedregelen (fortsatt) er at

representantskapsmøtene skal avvikles fysisk med personlig fremmøte. Vi viser i denne forbindelsen til høringsnotat fra NFD om endringer i krav til fysisk møte i foretakslovgivningen.¹

I foretakslovene som omfattes av nevnte høringsnotat fra NFD innføres det en adgang til elektroniske møter for foretakenes eierorganer, men dette vil være betinget av at styret treffer en beslutning om elektronisk avvikling etter en forsvarlighetsvurdering. Vi noterer oss at det i høringsnotatet om IKS-loven ikke foreslått noen vilkår for å beslutte fjernmøte i representantskapet, eller krav om forsvarlig saksbehandling for å gjennomføre fjernmøter.

Samfunnsbedriftene har ingen innsigelser mot at leder av representantskapet selv vurderer hvilken møteform som egner seg og/eller er nødvendig ut fra sakene som skal behandles, og foreta møteinnkalling på denne bakgrunn, jf. ansvaret etter IKS-loven § 8 første ledd. Vi vil likevel peke på at langsiktig og rettslig forpliktende samarbeid mellom kommuner i et IKS kan medføre et særlig behov for at møtene avvikles slik at det blir rom for kommunikasjon utover det et digitalt møte kan legge til rette for. For eierkommunene kan fysiske møter én til to ganger i året være en viktig arena for utveksling av informasjon og synspunkter utover sakslisten.

Det er på denne bakgrunn ønskelig om KMD i større grad synliggjør om lovforslaget innebærer en likestilling mellom fysiske møter og fjernmøter i representantskapet, eller om fysisk møte (fortsatt) skal være en hovedregel, men med adgang til fjernmøte. Dersom møteformene likestilles, og det er ikke er knyttet noen vilkår til å beslutte fjernmøte, bør det vurderes om begrepet «til stede» i flere av bestemmelsene som gjelder representantskapet bør erstattes med «delta».

Vi legger til grunn at avgjørelsen om at representantskapsmøtet skal avvikles fysisk eller som fjernmøte må fremgå av møteinnkallingen.

De interkommunale selskapene har behov for legitimitet og en viss åpenhet både rundt selskapets behandling av saker og beslutningenes innhold. Når slike selskaper er omfattet av offentleglova og evt. forvaltningsloven, vil det også være behov for å vurdere om møtet i eierorganet skal være åpent for offentligheten, og hvordan selskapet kan legge til rette for åpent møte. Det er derfor ønskelig om departementet ser nærmere på hvordan hensynet til møteoffentlighet kan ivaretas ved bruk av elektronisk møter i eierorganene for slike selskaper.

Fjernmøter i styret

Samfunnsbedriftene støtter forslaget om at det nå blir en lovfestet adgang til å avvikle styremøter i IKS som fjernmøte. Vi antar at myndigheten til å beslutte møteform ligger hos styreleder, jf. § 12, og at de øvrige styremedlemmene skal forholde seg til dette.

Også for dette forslaget synes det litt uklart om fjernmøte skal være likestilt med fysiske møter i styret, eller om hovedregelen er at styret møtes fysisk, jf. også bestemmelsen i IKS-loven § 12 første ledd om at styret er beslutningsdyktig når «minst halvparten av medlemmene er *til stede*». Det er heller ikke for styrets del foreslått betingelser for å beslutte fjernmøte, som for eksempel krav om at gjennomføringen skal være forsvarlig. Samfunnsbedriftene imøteser at KMD berører disse forholdene nærmere i lovproposisjonen, slik at det er klart hvordan adgangen i loven til å avholde styremøte som fjernmøte skal forstås.

Som i vårt hørings svar til NFDs forslag om endringer i krav til fysisk møte mv. i foretakslovgivningen, vil vi også her peke på verdien av styremøter der styremedlemmene møter hverandre ansikt til ansikt. For styret som kollegialt organ kan det å treffes personlig være viktig for å få kunnskap om hverandres kompetanse og oppnå gjensidig tillit. Styret må prøve å etablere et samarbeid og et ytringsklima innad i styret som gjør styret best mulig rustet til å treffe beslutninger til selskapets beste. Personlige møter og fysisk samvær kan være viktig for å oppnå dette. I fysiske møter kan diskusjoner og samhandling bli mer umiddelbar og nyansert når styremedlemmene sitter rundt samme bord, enn dersom møtene foregår på en digital plattform. Særlig kan fysisk møte ha en verdi - og være nødvendig - når styret skal drøfte og treffe beslutninger i større og komplekse saker, og der det er uenighet.

¹ [høringsnotat-.pdf \(regjeringen.no\)](#)

Rett til å delta i møte ved bruk av digitale hjelpemidler

Samfunnsbedriftene savner et forslag om adgang (rett) til å delta i fysiske møter via digitale hjelpemidler. Dette gjelder både for møter i representantskapet og styret. Selv om møtet skal avholdes fysisk, kan det for enkelte være behov for å kunne delta digitalt, f.eks. fordi personlig fremmøte ikke er mulig eller er vesentlig vanskeliggjort. Vi mener det bør kunne være adgang til slik deltakelse i enkelte tilfeller. Det er naturlig at leder av representantskapet eller styreleder, evt. etter nærmere retningslinjer gitt i selskapsavtalen, vurderer hvorvidt digital deltakelse for én eller flere skal tillates. Når det først er kalt inn til fysisk møte er det gjerne fordi dette anses som den mest egnede møteform for sakene som skal behandles. Dette kan tale for at det skal være en viss terskel for å tillate digital deltakelse. Samtidig kan digital deltakelse være å foretrekke hvis alternativet er at ett eller flere medlemmer ikke kan delta i møtet. Det er mulig at retten til digital deltakelse kan/bør betinges av krav om forsvarlig gjennomføring og saksbehandling. Vi ber departementet se nærmere på et forslag om digital deltakelse i representantskapsmøter og styremøter, og hvordan adgangen/retten til slik deltakelse eventuelt kan rammes inn.

Fjernmøtebegrepet

Begrepet fjernmøte benyttes i kommuneloven om gjennomføring av digitale møter. Da IKS-loven er en selskapslov som i stor grad bygger på og henger sammen med den alminnelige selskapsretten, kan det vurderes om man i stedet for fjernmøte kan bruke begrepet *elektronisk møte*, bruk av *elektroniske hjelpemidler* osv. slik som foreslått av NFD for de øvrige foretakslovene. Fjernmøte er et godt begrep, men ensartet begrepsbruk innen selskapsretten er også hensiktsmessig.

3. Avsluttende kommentarer

Som nevnt er Samfunnsbedriftene glade for forslagene til endringer i IKS-loven om adgang til å avholde møter i representantskapet og styret som fjernmøter. Dette kan bidra til å forenkle og effektivisere selskapsstyringen og gir alternativer når det ikke er mulig med gjennomføring av fysisk møte. Det er i denne sammenhengen naturlig og bra at det også foreslås en adgang i IKS-loven til å signere protokoller og andre selskapsdokumenter elektronisk.

Vi vil til dette minne om at det fortsatt ikke er mulig for interkommunale selskap å benytte samordnet registermelding digitalt hos Brønnøysundregistrene (Brreg). I en tid der stadig flere disposisjoner utføres digitalt, er det vanskelig å forstå at innsendelse av dokumentasjon til Brreg fra et IKS fortsatt skal foregå ved å skrive ut dokumenter fysisk og deretter sende dem via postgang. Spørsmålet i tilfeller der elektronisk signatur er benyttet på protokoller og dokumenter som skal sendes Brreg, er om det må tas en papirutskrift av kvittering for elektronisk signatur og sende den med post.

Vår erfaring er at flere IKS opplever samhandling med Brreg i dag som ganske tungvint. Siden stadig mer av dokumenthåndteringen for IKS-ene vil skje via elektroniske hjelpemidler, er det ønskelig at departementet sørger for at disse selskapene ikke opplever den ulempen det innebærer å måtte fortsette med innsending av fysiske dokumenter og registermeldinger til Brreg. Vi viser i denne forbindelse til det nylig oppdaterte digitaliseringsrundskrivet² for offentlig sektor (se bl.a. punkt 1.5), hvor det stilles en rekke krav til at offentlig forvaltning skal benytte digital kommunikasjon i sin kontakt med blant annet næringslivet.

Det er viktig at også de interkommunale selskapene får ta del i den digitaliseringsprosessen som skjer ellers i samfunnet. Det vil være både tids- og kostnadsbesparende for de interkommunale selskapene.

Vi vil ellers orientere om at vi avgir egen høringsuttalelse til Nærings- og fiskeridepartementet, som har fremmet flere tilsvarende forslag om endringer til krav om fysisk møte mv. i foretakslovgivningen.

² <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/digitaliseringsrundskrivet/id2826781/>

Samfunnsbedriftene vil gjerne ha dialog med KMD om det videre arbeidet både med dette forslaget og øvrig arbeid med IKS-loven. Dersom dere har behov for utfyllende synspunkter til våre innspill, så ta gjerne kontakt med oss.

Med vennlig hilsen
Samfunnsbedriftene

Øivind Brevik
Administrerende direktør